

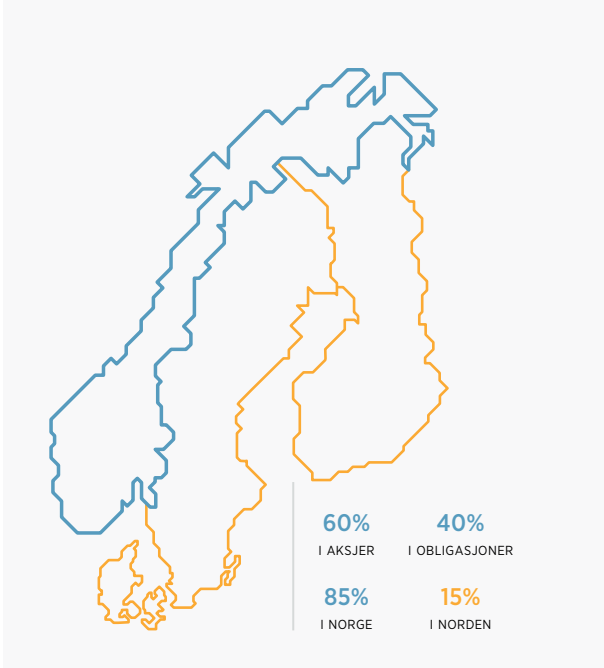
Folketrygdfondet

14

STATENS PENSJONSFOND NORGE

Tredje kvartal 2014

KORT FORTALT

The figure shows a map of Norway with an orange outline. To the right of the map is a table of investment statistics:

60%	40%
I AKSJER	I OBLIGASJONER
85%	15%
I NORGE	I NORDEN

Folketrygdfondet er et særlovsselskap som forvalter Statens pensjonsfond Norge og tar andre forvalteroppdrag gitt av Finansdepartementet. Kapitalen står som innskudd i Folketrygdfondet og investeres i Folketrygdfondets navn. Vårt oppdrag er å være en ansvarlig forvalter av fellesskapets finansielle verdier. Målet er høyest mulig avkastning etter kostnader og over tid.

Mandatet for Statens pensjonsfond Norge fastsetter at det skal være offentlig rapportering hvert kvartal. Den kvartalsvise rapporteringen består av flere deler. I dette dokumentet er et utdrag av de deler av Folketrygdfondets regnskap som omhandler Statens pensjonsfond Norge tatt med, sammen med kommentarer fra Folketrygdfondets styre. Porteføljeutviklingen for kvartalet og avkastning over lengre tid er nærmere omtalt i et eget dokument. Ved utgangen av hvert kvartal oppdateres i tillegg historiske tallserier for månedlig avkastning.

For mer informasjon se ftf.no

INNHOOLD

- 03 Hovedpunkter
- 04 Kommentarer fra Folketrygdfondets styre
- 06 Regnskap

HOVEDPUNKTER

Markedsutviklingen har i tredje kvartal vært preget av svak utvikling i aksjemarkedene og god utvikling i obligasjonsmarkedene som følge av lave renter. Statens pensjonsfond Norge oppnådde en avkastning på 0,4 prosent i kvartalet.

184,2 Statens pensjonsfond Norge hadde ved utgangen av tredje kvartal en markedsverdi på 184,2 milliarder kroner.

0,7 Resultatet ble 0,7 milliarder kroner for kvartalet og 16,4 milliarder kroner akkumulert per 30.09.

0,4 Avkastningen i tredje kvartal utgjorde 0,4 prosent, mens avkastningen var 9,8 prosent akkumulert per 30.09.

0,8 Avkastningen var i tredje kvartal 0,8 prosentpoeng høyere enn referanseindeksens avkastning, og 1,1 prosentpoeng høyere per 30.09.

0,6 Siste 5 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig differanseavkastning på 0,6 prosentpoeng.

0,7 Siste 10 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig differanseavkastning på 0,7 prosentpoeng.

KOMMENTARER FRA FOLKETRYGDFONDETS STYRE

SVAK OPPGANG I TREDJE KVARTAL

Markedsverdien av Statens pensjonsfond Norge økte med 0,7 milliarder kroner i tredje kvartal 2014.

Statens pensjonsfond Norge hadde ved utgangen av tredje kvartal en markedsverdi på 184 197 millioner kroner. Kvartalsresultatet ble på 684 millioner kroner, etter fratrukk av forvaltningskostnader på 26 millioner kroner.

Markedsutviklingen har i kvartalet vært preget av svak utvikling i aksjemarkedene og god utvikling i obligasjonsmarkedene som følge av lavere renter. Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge ble 0,4 prosent for kvartalet, noe som er 0,8 prosentpoeng høyere enn for referanseindeksen. Det ble i kvartalet overført 3,9 milliarder kroner fra aksjeforføljen til renteforføljen som følge av regelverket for tilbakevektning av aksjeandelen til 60 prosent.

NØKKELTALL 3. KVARTAL 2014, STATENS PENSJONSFOND NORGE

	SPN	Aksje- porteføljen	Rente- porteføljen
Avkastning (prosent)	0,4	-0,2	1,2
Differanseavkastning (prosentpoeng)	0,8	1,2	0,1
Markedsverdi (mill. kroner) *	184 197	109 887	74 333
Porteføljerresultat (mill. kroner)	710	-169	879
Forvaltningskostnader (mill. kroner)	26		
Periodens resultat (mill. kroner)	684		

* Sum markedsverdi for de ulike delporteføljene er ulik SPNs markedsverdi som følge av mellomværende mellom SPN og Folketrygdfondet

Aksjeforføljen

Aksjeforføljens avkastning var på -0,2 prosent i tredje kvartal, 1,2 prosentpoeng sterkere enn referanseindeksens avkastning. Porteføljerresultatet for aksjeforføljen var på -169 millioner kroner.

Det norske aksjemarkedet hadde i tredje kvartal en svakere utvikling enn de internasjonale aksjemarkedene, og var preget av at sektorene energi, industri og forsyning falt i verdi. Det norske aksjemarkedet sank 1,4 prosent i tredje kvartal. Aksjemarkedet i de andre nordiske markedene hadde en nedgang på 1,7 prosent målt ved referanseindeksen for nordiske aksjeinvesteringer.

Vedtaket fra Högsta förvaltningsdomstolen i Finland i februar 2014 om at Folketrygdfondet skattemessig skal behandles likt som tilsvarende finske institusjoner, er nå fulgt opp av finske skattemyndigheter og tilbakeholdt kildeskatt for perioden 2004-2009 er tilbakebetalt. Det vises til nærmere omtale av dette forholdet i note 9 til kvartalsregnskapet.

Renteporteføljen

Renteporteføljens avkastning var på 1,2 prosent i kvartalet. Dette var 0,1 prosentpoeng bedre enn referanseindeksens avkastning. Porteføljeresultatet for renteporteføljen var på 879 millioner kroner.

Renter på lange statspapirer ble ytterligere redusert i tredje kvartal. Kredittpåslaget som banker og bedrifter må betale utover statsrentene ble også redusert i samme periode. Dette førte til at det norske obligasjonsmarkedet målt ved referanseindeksen for norske obligasjoner steg med 1,3 prosent. Referanseindeksen for nordiske obligasjonsinvesteringer falt med 0,6 prosent, som følge av at den norske kronen styrket seg noe i kvartalet.

Risiko og rammer

Med en utnyttelse på 0,72 prosentpoeng ved utgangen av kvartalet var forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge godt innenfor rammen for forventet relativ volatilitet på 3 prosent som Finansdepartementet har fastsatt.

Det ble i tredje kvartal avdekket et brudd på bestemmelsen i mandatet for Statens pensjonsfond Norge fastsatt av Finansdepartementet. Bruddet var relatert til bestemmelsen om landtilhørighet, og skjedde ved at det ble kjøpt obligasjoner i et datterselskap av et finsk selskap hvor datterselskapet er hjemmehørende i Nederland. Bruddet ble oppdaget og korrigert samme dag, og medførte ikke tap for Statens pensjonsfond Norge. Det har i kvartalet ikke vært brudd på andre rammer fastsatt av departementet eller styret.

Kostnader

Folketrygdfondets kostnader var i tredje kvartal på 26 millioner kroner. Dette er lavere kostnader enn normalt fordi pensjonskostnader fra tidligere perioder er reversert som følge av oppdaterte aktuarberegninger.

Finansdepartementet vedtok 19. september å oppheve mandat for forvaltningen av Statens obligasjonsfond, etter at de siste midlene var blitt tilbakeført statskassen. Fra og med tredje kvartal vil Folketrygdfondets kostnader derfor i sin helhet dekkes av Statens pensjonsfond Norge.

Folketrygdfondets styre

Oslo, 10. november 2014

OPPSTILLING OVER TOTALRESULTATET

Beløp i millioner kroner	Noter	3. kv. 2014	3. kv. 2013	Akkumulert per 30.09.2014	Akkumulert per 30.09.2013	2013
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader						
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:						
Aksjer	4	-557	6 930	7 980	9 216	17 405
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	4	-11	44	1 025	795	1 066
Finansielle derivater	4	-137	9	439	-1 354	-1 534
Renteinntekter	4	745	680	2 057	1 968	2 637
Utbytte	4	384	249	4 845	3 418	3 605
Andre porteføljeinntekter/-kostnader	4	295	-119	205	-236	-357
Transaksjonskostnader	4	-9	-7	-29	-27	-35
Porteføljeresultat		710	7 786	16 522	13 780	22 787
Forvaltningskostnader						
Forvaltningskostnader	8	-26	-34	-95	-98	-139
Periodens resultat		684	7 752	16 427	13 682	22 648
Andre inntekter og kostnader		-	-	-	-	-
Totalresultat		684	7 752	16 427	13 682	22 648

FINANSIELL STILLING

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Noter</i>	<i>30.09.2014</i>	<i>31.12.2013</i>
EIENDELER			
Finansielle eiendeler			
Kontanter og kontantekvivalenter	3, 4	8 753	4 518
Uoppgjorte handler	3, 4	144	13
Aksjer	3, 4	96 170	96 074
Utlånte aksjer	3, 4, 6	13 514	8 705
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	3, 4	77 891	63 986
Finansielle derivater	3, 4, 5	2 293	1 577
Fordringer knyttet til gjenkjøpsavtaler		671	574
Fordringer		161	36
SUM EIENDELER		199 597	175 483
GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD			
Finansiell gjeld			
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	3, 4, 6	1 085	-
Mottatt kontantsikkerhet	3, 4, 6	12 186	6 871
Uoppgjorte handler	3, 4	1 216	41
Finansielle derivater	3, 4, 5	890	739
Skyldig forvaltningshonorar		23	38
Andre forpliktelser og avsetninger		-	24
SUM GJELD		15 400	7 713
Statens kapitalinnskudd		184 197	167 770
SUM GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD		199 597	175 483

Folketrygdfondets styre
Oslo, 10. november 2014

OPPSTILLING AV ENDRINGER I STATENS KAPITALINNSKUDD

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Sum statens kapitalinnskudd</i>
Statens kapitalinnskudd per 01.01.2013	145 122
Periodens resultat	13 682
Totalresultat	13 682
Statens kapitalinnskudd per 30.09.2013	158 804
Statens kapitalinnskudd per 01.01.2014	167 770
Periodens resultat	16 427
Totalresultat	16 427
Statens kapitalinnskudd per 30.09.2014	184 197

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i millioner kroner

01.01.-30.09.2014

01.01.-30.09.2013

2013

Operasjonelle aktiviteter

Innbetaling av renter fra kontanter og kontantekvivalenter	35	12	20
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	13 700	10 248	13 252
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	-10 640	-7 116	-10 196
Innbetaling ved salg og forfall av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	16 463	9 354	14 445
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-28 523	-19 163	-24 022
Innbetaling fra finansielle derivater	1 307	742	950
Utbetaling fra finansielle derivater	-919	-863	-1 052
Utbytte fra investeringer i aksjer og andeler	4 700	3 406	3 593
Innbetaling av renter på investering i obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1 779	1 659	2 068
Netto innbetaling/utbetaling ved gjenkjøpsavtaler	971	604	-1 429
Kontantsikkerhet mottatt eller betalt ved verdipapirutlån, derivater og gjenkjøpsavtaler	5 532	-222	-2 296
Utbetalinger forvaltningskostnader	-110	-97	-125
Utbetalinger transaksjonskostnader etc.	-29	-27	-35
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	4 266	-2 671	-4 827
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-	-
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	4 266	-2 671	-4 827
Kontanter og kontantekvivalenter per 1. januar	4 518	8 759	8 759
Effekt av endringer i valutakurs på kontanter og kontantekvivalenter	-31	503	586
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	8 753	6 591	4 518

NOTE 1 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV DELÅRSREGNSKAP OG REGNSKAPSPRINSIPPER**Generell informasjon**

Statens pensjonsfond Norge forvaltes av Folketrygdfondet i eget navn på vegne av Finansdepartementet i henhold til mandat gitt for forvaltningen. Den forvaltede investeringsporteføljen tilsvarende det til enhver tid inntående beløp på Statens pensjonsfond Norges konto i Folketrygdfondet, herunder Statens pensjonsfond Norges forvaltningsresultat etter fradrag for godtgjørelse til Folketrygdfondet. Folketrygdfondet bærer ingen økonomisk risiko knyttet til verdiutviklingen i fondet.

Delårsregnskapet per 3. kvartal 2014 ble godkjent av styret 10. november 2014.

Statens pensjonsfond Norges regnskapsrapportering er en del av Folketrygdfondets regnskap, jf. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 3-1. I henhold til samme forskrift skal regnskapsrapportering for Statens pensjonsfond Norge utarbeides etter de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og forskriften. Folketrygdfondet skal iht. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 4-1 utarbeide kvartalsregnskap som minst skal omfatte kvartalsvis regnskapsrapportering for investeringsporteføljen Statens pensjonsfond Norge. Kvartalsregnskapet skal utarbeides i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder for delårsregnskap med de tillegg og unntak som følger av forskriften.

Grunnlag for utarbeidelse av delårsregnskapet

Delårsregnskapet for Statens pensjonsfond Norge er avlagt i henhold til de reglene som følger av forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet. Forskriften krever at delårsregnskapet utarbeides i henhold til IAS 34 men fastsetter særskilte krav til presentasjon av investeringsporteføljen.

Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av delårsregnskapet er i samsvar med regnskapsprinsippene som ble benyttet ved utarbeidelse av årsregnskapet for 2013, med unntak av nye regnskapsstandarder eller tolkninger som trådte i kraft 1. januar 2014. Nye regnskapsstandarder eller tolkninger med betydning for Statens pensjonsfond Norge er beskrevet nedenfor.

IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon

IAS 32 er endret for å klargjøre innholdet i «currently has a legally enforceable right to set-off» og også klargjøre anvendelsen av IAS 32s motregningskriterier for oppgjørssystemer som eksempelvis clearing house-systemer som anvender mekanismer for bruttooppgjør som ikke skjer samtidig (simultaneously). Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

Dette medfører et noe større omfang av nettoføring, som vil medføre en reduksjon av eiendeler og forpliktelser. Endringene medfører ikke vesentlige effekter for presentasjon av Statens pensjonsfond Norges finansielle stilling.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Utarbeidelse av delårsregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper og dermed regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2013 er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 2.

NOTE 3 FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

Finansielle eiendeler og gjeld 30.09.2014	Porteføljekområder			Statens pensjonsfond Norge
	Aksjeporteføljen	Renteporteføljen	Annet	
<i>Beløp i millioner kroner</i>				
EIENDELER				
Finansielle eiendeler				
Verdsettelse nivå 1:	109 909	27 818		137 727
Kontanter og kontantekvivalenter (nivå 1)	39	8 714		8 753
Uoppgjorte handler (nivå 1)	30	114		144
Aksjer (nivå 1)	96 170			96 170
Utlånte aksjer (nivå 1)	13 514			13 514
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 1)		18 318		18 318
Fordringer knyttet til gjenkjøpsavtaler (nivå 1)		671		671
Fordringer (nivå 1)	160	1		161
Verdsettelse nivå 2:		53 034		53 034
Finansielle derivater (nivå 2)		2 293		2 293
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 2)		50 741		50 741
Verdsettelse nivå 3:		8 832		8 832
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 3)		8 832		8 832
SUM EIENDELER	109 913	89 684		199 597
GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD				
Finansiell gjeld				
Verdsettelse nivå 1:	26	13 376	23	13 425
Mottatt kontantsikkerhet (nivå 1)		12 186		12 186
Uoppgjorte handler (nivå 1)	26	1 190		1 216
Skyldig forvaltningshonorar (nivå 1)			23	23
Verdsettelse nivå 2:		1 974		1 974
Finansielle derivater (nivå 2)		890		890
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler (nivå 2)		1 085		1 085
SUM GJELD	26	15 351	23	15 400

Folketrygdfondets styre har fastsatt prinsipper for verdsettelse. Prinsippene fastsetter at det skal legges til grunn et verddivurderingshierarki hvor kildene til virkelig verdi er:

1. Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked
2. Verdsettelse basert på observerbare markedsdata
3. Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata

For nærmere forklaring rundt hierarkiet og klassifiseringer henvises det til SPN Note 4 i Folketrygdfondets regnskap for 2013. I tredje kvartal har Folketrygdfondet tatt i bruk Nordic Bond Pricing som priskilde for norske obligasjoner, og bruker ikke lengre marginanslag hentet fra Verdipapirfondenes Forening for å verdsette obligasjoner. Bruk av ny priskilde har ikke medført vesentlige endringer i verdsettelsen.

FORTS. NOTE 3 FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI**Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1)**

Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder er plassert på nivå 1. I denne kategorien inngår børsnoterte aksjer samt statsobligasjoner utstedt av nasjonalstatene i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2)

Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i mindre aktive markeder og ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor pris er direkte eller indirekte observerbar er plassert på nivå 2. I denne kategorien inngår obligasjoner hvor kurs kan observeres hyppig og finansielle derivater.

Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata (nivå 3)

For de instrumenter hvor kriteriene for nivå 1 eller 2 ikke er tilfredsstillt, foretas en modellbasert prising. I denne kategorien inngår obligasjoner med norsk utsteder hvor kredittmarginen utgjør en vesentlig del av vurderingen av markedsverdi.

Per 30.09.2014 har det ikke vært flyttet finansielle eiendeler eller gjeld mellom nivå 1 og nivå 2. Det har heller ikke vært flyttet gjeld mellom nivå 1 eller 2 og nivå 3.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi, nivå 3

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Statens pensjonsfond Norge</i>
Balanse pr 31.12.2013	8 155
Netto gevinst på finansielle eiendeler	15
Tilgang/kjøp	2 567
Salg	651
Forfalt	847
Overføring fra nivå 2	4 141
Overføring til nivå 2	4 549
Balanse pr 30.09.2014	8 832

Per 30.09.2014 har obligasjoner som er verdsatt på nivå 3 økt med 677 millioner kroner i forhold til balansen per 31.12.2013. Årsaken til dette er kjøp av flere obligasjoner som verdsettes på nivå 3 enn forfall og salg fra nivå 3.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Balansført verdi 30.09.2014</i>	<i>Effekt av økning i kredittpåslag med 10 bp</i>
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 3)	8 832	-26

Sensitiviteten i verdsettelsen på nivå 3 er vist ved å øke diskonteringsrenten for fastrentelån og marginkravet for marginbaserte lån med 10 basispunkter (0,10 prosentpoeng).

NOTE 4 PORTEFØLJEOMRÅDER

Informasjonen om porteføljeområdene under følger de internt definerte delporteføljene. Oppdelingen følger av mandatets regulering av aktivaklasser og regional fordeling. Kolonnen "Annet" viser mellomværende med Folketrygdfondet.

Resultatregnskap 1.07. - 30.09.2014**Porteføljeområder**

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Aksje- porteføljen</i>	<i>Rente- porteføljen</i>	<i>Annet</i>	<i>Statens pensjonsfond Norge</i>
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader				
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:				
Aksjer	-557			-557
Obligasjoner og andre rentebærende papirer		-11		-11
Finansielle derivater	-1	-136		-137
Renteinntekter		745		745
Utbytte	384			384
Andre porteføljeinntekter/-kostnader	14	281		295
Transaksjonskostnader	-9			-9
Porteføljeresultat	-169	879		710
Forvaltningskostnader			-26	-26
Periodens resultat	-169	879	-26	684

Resultatregnskap 1.01. - 30.09.2014**Porteføljeområder**

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Aksje- porteføljen</i>	<i>Rente- porteføljen</i>	<i>Annet</i>	<i>Statens pensjonsfond Norge</i>
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader				
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:				
Aksjer	7 979	1		7 980
Obligasjoner og andre rentebærende papirer		1 025		1 025
Finansielle derivater		439		439
Renteinntekter	3	2 054		2 057
Utbytte	4 845			4 845
Andre porteføljeinntekter/-kostnader	17	188		205
Transaksjonskostnader	-29			-29
Porteføljeresultat	12 815	3 707		16 522
Forvaltningskostnader			-95	-95
Periodens resultat	12 815	3 707	-95	16 427

FORTS. NOTE 4 PORTEFØLJEOMRÅDER

Finansiell stilling 30.09.2014	Porteføljeområder			Statens pensjonsfond Norge
	Aksje- porteføljen	Rente- porteføljen	Annet	
<i>Beløp i millioner kroner</i>				
Eiendeler				
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	39	8 714		8 753
Uoppgjorte handler	30	114		144
Aksjer	96 170			96 170
Utlånte aksjer	13 514			13 514
Obligasjoner og andre rentebærende papirer		77 891		77 891
Finansielle derivater		2 293		2 293
Fordringer knyttet til gjenkjøpsavtaler		671		671
Fordringer	160	1		161
Sum eiendeler	109 913	89 684	-	199 597
Gjeld og statens kapitalinnskudd				
Finansiell gjeld				
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler		1 085		1 085
Mottatt kontantsikkerhet		12 186		12 186
Uoppgjorte handler	26	1 190		1 216
Finansielle derivater		890		890
Skyldig forvaltningshonorar			23	23
Sum gjeld	26	15 351	23	15 400
Statens kapitalinnskudd	109 887	74 333	-23	184 197
Sum gjeld og statens kapitalinnskudd	109 913	89 684	-	199 597

NOTE 5 FINANSIELLE DERIVATER

Oppstillingen viser finansielle derivater som er benyttet i styringen av valuta- og renterisikoen til Statens pensjonsfond Norge.

Finansielle derivater per 30.09.2014	Nominelt beløp	Virkelig verdi	
		Eiendel	Gjeld
<i>Beløp i millioner kroner</i>			
Valutaderivater	6 805		10
Rentederivater	69 116	2 293	880
Sum finansielle derivater	75 921	2 293	890

NOTE 6 EIENDELER SOM IKKE ER FRAREGNET OG SIKKERHETSSTILLELSE**Eiendeler som ikke er fraregnet**

Noten viser finansielle eiendeler som har blitt overført på en slik måte at deler eller hele av de finansielle eiendelene ikke kvalifiserer for fraregning og forpliktelser knyttet til disse.

Eiendeler og forpliktelser vedrørende eiendeler som ikke er fraregnet per 30.09.2014

Beløp i millioner kroner

Eiendeler

Repo obligasjoner	1 085
Utlånte verdipapirer	13 514
Overførte finansielle eiendeler	14 599

Gjeld

Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	1 085
Mottatt kontantsikkerhet utlånte verdipapirer	10 896
Tilhørende forpliktelser	11 981

Sikkerhetsstillelse per 30.09.2014

Oppstillingen viser instrumenter og forhold som medfører belåning av kapitalen til Statens pensjonsfond Norge.

Mottatt kontantsikkerhet

Beløp i millioner kroner

Mottatt kontantsikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	1 290
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	10 896
Mottatt kontantsikkerhet	12 186

Mottatte verdipapirer som sikkerhet

Mottatte verdipapirer som sikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	3 198
Mottatte verdipapirer som sikkerhet	3 198

Det henvises til SPN note 11 og 12 i Folketrygdfondets regnskap for 2013 for nærmere redegjørelse vedr. gjenkjøpsavtaler, sikkerhetsstillelse og utlån av verdipapirer.

NOTE 7 FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko er en konsekvens av egenskaper ved de markeder midlene til Statens pensjonsfond Norge investeres i. Folketrygdfondets mål ved styring av finansiell risiko er å sørge for at Statens pensjonsfond Norge oppnår den eksponering som Finansdepartementet gjennom referanseindeks har spesifisert, og at forvaltningen holder seg innenfor fastsatte risikorammer.

Statens pensjonsfond Norge er eksponert mot markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisisiko), kredittrisiko, motpartsrisiko og likviditetsrisiko som oppstår som følge av verdipapirer og finansielle instrumenter i porteføljen.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko som skyldes den generelle risikoen i de markeder midlene til Statens pensjonsfond Norge investeres i, og er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser (kurser). I oppfølgingen og målingen av markedsrisiko opereres det med flere begreper.

Volatilitet

Absolutt risiko er markedsrisikoen knyttet til de markeder midlene investeres i. Denne risikoen bæres av oppdragsgiver, og Finansdepartementet har definert en referanseportefølje som gir uttrykk for det risikonivået som ønskes. Relativ risiko er markedsrisiko målt som forskjell i avkastning mellom porteføljen og referanseporteføljen.

Absolutt volatilitet per 30.09.2014 målt som standardavvik i prosent

	Forventet	Historisk			
		52 uker	36 mnd	60 mnd	120 mnd
Statens pensjonsfond Norge	9,2	7,3	6,4	8,3	10,3
Aksjeporteføljen	16,0	11,9	11,1	14,5	19,1
Rentepordeføljen	3,2	1,6	2,3	2,5	2,5

Relativ volatilitet per 30.09.2014 målt som standardavvik i prosent

	Forventet	Historisk			
		52 uker	36 mnd	60 mnd	120 mnd
Statens pensjonsfond Norge	0,7	0,5	0,5	0,6	1,3
Aksjeporteføljen	1,1	0,8	0,8	1,1	2,7
Rentepordeføljen	0,3	0,2	0,6	0,5	0,7

Modellene som er benyttet i beregningen av volatilitetstallene, er forklart i SPN note 13 i Folketrygdfondets regnskap for 2013.

Renterisiko

Verdien av Statens pensjonsfond Norge er følsom for endringer i rentenivået. I forvaltningen fokuseres det på avvik mellom porteføljen og referanseindeksen for ulike løpetider med rentebinding. En større del av den norske rentepordeføljen er investert i lån med flytende rente. Som følge av at renteindeksen inneholder lån med fast langsiktig rente, er det inngått renteswapper for å styre renterisikoen i retning av renteindeksens renterisiko.

Valutakursrisiko

Valutakursrisiko er risiko knyttet til at verdien av finansielle instrumenter vil endres som følge av endringer i valutakurs. Statens pensjonsfond Norge er investert i verdipapirer som er utstedt i og omsettes i annen valuta enn norske kroner. Folketrygdfondet bruker valutaswapper og valutaterminavtaler for å styre valutarisikoen slik at Statens pensjonsfond Norge har tilnærmet lik valutaeksponering som referanseindeksen.

Aksjerisiko

Aksjerisiko er risiko for verdiendring som følge av investeringer i aksjer. I tabellen er konsentrasjonen i aksjerisiko vist for bransjer:

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO**Aksjer fordelt på bransjer per 30.09.2014***Beløp i millioner kroner*

Energi	27 690
Materialer	11 665
Industri	9 061
Forbruksvarer	8 136
Konsumentvarer	10 837
Helsevern	2 511
Finansielle tjenester	24 238
Informasjonsteknologi	4 469
Telekommunikasjon	10 846
Forsyningsselskaper	231
Totalt	109 684

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko knyttet til at utstedere av obligasjoner ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. For Statens pensjonsfond Norge oppstår kredittrisiko delvis som følge av Finansdepartementets valg av referanseindeks og delvis som følge av Folketrygdfondets aktive forvaltning. Tabellen viser obligasjonsporteføljenes fordeling på kredittvurderingskategorier, og fordelingen per sektor.

<i>Beløp i millioner kroner</i>	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Lavere	Sum
Stat	19 746							19 746
Statsrelatert	45		656	609	1 114			2 423
Kommune	36	1 593						1 629
Bank/Finans	16 191	3 399	8 520	8 816				36 926
Industri	154	2 999	2 561	4 161	2 558	1 150	137	13 711
Kraft			1 510	1 783	163			3 455
Sum	36 172	7 991	13 237	15 369	3 835	1 150	137	77 891

* Det er 66,5 prosent av obligasjonene som har rating fra et av de internasjonale ratingbyråene (S&P, Moody's, Fitch). I tilfeller hvor lånet har rating fra alle tre eksterne byråer er midterste rating benyttet, og i tilfeller med rating fra to byråer er laveste rating benyttet. I tilfeller hvor lånet ikke har rating, benyttes utsteders rating. I tilfeller hvor hverken lånet eller låntager har ekstern rating, er ratingindikasjon benyttet slik denne fremkommer i Folketrygdfondets kredittrammeverk. I Folketrygdfondets kredittrammeverk benyttes det flere kilder for ratingindikasjon når ekstern rating mangler, blant annet ratingindikasjon fra meglerhus/bank og interne modeller.

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO

Karakterskalaene går fra AAA (Aaa) til D, hvor AAA er best og D er konkurs. Karakter på BBB- eller bedre anses å være «investment grade». I renteporteføljen er det obligasjonslån utstedt av i alt 39 låntagere som ikke har «investment grade». Det er i alt 5 utstedere i renteporteføljen med en lavere kredittvurdering enn B.

Motpartsrisiko og motregning

Motpartsrisiko er en form for kredittrisiko som er knyttet til at motparter for derivater, utlån av verdipapirer, bankinnskudd m.v. ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser overfor Folketrygdfondet.

I tabellen under er motpartseksponeeringen for eiendeler vist, sammen med en oversikt over motregning over balansen iht. IFRS og motregning som er avtalt, men som ikke er tatt med i balansen. Det vises til SPN note 14 i Folketrygdfondets regnskap for 2013 for nærmere omtale av kontraktsforhold knyttet til motpartsforretninger, herunder avtaler om netting.

Motpartseksponeering og motregning per 30.09.2014

Beløp i millioner kroner	Brutto verdi	Beløp som motregnes i balansen	Beløp som ikke kan nettes i balansen, men som omfattes av rammeavtale for netting				Beløp etter mulige nettooppgjør
			Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Kontant-sikkerhet	Verdipapir-sikkerhet	
Eiendeler							
Kontanter og kontantekvivalenter	8 753		8 753				8 753
Uoppgjorte handler	144		144				144
Aksjeutlån	13 514		13 514		10 502	3 012	-
Finansielle derivater	2 293		2 293	871	1 161		261
Fordring knyttet til gjenkjøpsavtaler	671		671			671	-
Fordringer	161		161				161
Sum eiendeler	25 536	-	25 536	871	11 663	3 683	9 319
Gjeld							
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	1 085		1 085		1 085		-
Uoppgjorte handler	1 216		1 216				1 216
Finansielle derivater	890		890	871			19
Sum gjeld	3 191	-	3 191	871	1 085	-	1 235

NOTE 8 FORVALTNINGSKOSTNADER

De utgiftene Folketrygdfondet har ved forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge skal dekkes av Statens pensjonsfond Norge i samsvar med kapittel 5 av Mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2010 med hjemmel i lov av 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd og § 7.

Forvaltningskostnader beløp seg til 99,5 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal 2014.

Forvaltningskostnader i Folketrygdfondet

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>3. kv. 2014</i>	<i>Akkumulert per 30.09.2014</i>
Personalkostnader	12	50
Systemkostnader	6	24
Depotkostnader	2	5
Konsulentbistand	1	4
Andre driftskostnader	5	16
Sum totale forvaltningskostnader	26	99
Herav dekket av Statens pensjonsfond Norge	26	95

NOTE 9 BETINGEDE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

En endelig avgjørelse fra Högsta förvaltningsdomstolen i Finland konkluderte i februar 2014 med at Folketrygdfondet skattemessig skal behandles som tilsvarende finske institusjoner. Det betyr at Folketrygdfondet ikke skal betale kildeskatt på utbytte fra finske selskaper.

Finske skattemyndigheter har ferdigbehandlet Folketrygdfondets krav om tilbakebetaling av kildeskatt for årene 2004-2009 og besluttet å tilbakebetale EUR 7,9 millioner (64 millioner kroner) med tillegg av renter på EUR 0,4 millioner (3,6 millioner kroner). Tilbakebetalt kildeskatt er klassifisert som utbytte, og renter på tilbakebetalt beløp er klassifisert som annen inntekt.

Folketrygdfondet vil også kreve tilbakebetalt EUR 9,7 millioner (78,5 millioner kroner) som er uriktig betalt kildeskatt for årene 2010 -2014. Betalt kildeskatt er kostnadsført for årene 2010-2013. Krav på tilbakebetaling på EUR 9,7 millioner (78,5 millioner kroner) er inntektsført i 2014 og klassifisert som utbytte. Kildeskatt for 2014 på EUR 2,0 millioner (16,0 millioner kroner) er ikke kostnadsført.

Status angjeldende svensk kildeskatt er uendret sammenlignet med 2013 (se SPN note 18 i Folketrygdfondets regnskap for 2013). Folketrygdfondet vil kreve tilbakebetalt SEK 379,7 millioner (338,3 millioner kroner) i betalt kildeskatt for perioden 2003-3. kvartal 2014. Betalt kildeskatt er kostnadsført og krav på tilbakebetaling er ikke inntektsført per 30.09.2014.

REVISORS UTTALELSE

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young ASDronning Eufemias gate 6, NO-0181 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 OsloForetaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.no
Medlemmer av den norske revisorforening

Til Finansdepartementet

Uttalelse om forenklet revisorkontroll av delårsregnskap**Innledning**

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av regnskapsrapporteringen for investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond Norge. Regnskapsrapporteringen består av finansiell stilling pr. 30. september 2014 og tilhørende oppstilling over totalresultatet og oppstilling over endringer i Statens kapitalinnskudd og kontantstrømpoppstilling for perioden 1. januar 2014 til 30. september 2014. Ledelsen i Folketrygdfondet er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet, som krever at delårsregnskapet skal utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards for delårsregnskaper som fastsatt av EU (IAS 34). Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet for at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at det vedlagte delårsregnskapet i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet, som krever at delårsregnskapet skal utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards for delårsregnskaper som fastsatt av EU (IAS 34).

Oslo, 10. november 2014

ERNST & YOUNG AS

Eirik Tandrevold
statsautorisert revisor